

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Únor 2006

Ročník XVI

částka 2

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A NÁVODY

1. Metodický pokyn MŽP k vymezení zón ochrany přírody v chráněných krajinných oblastech ČR 1
2. Metodický pokyn pro shromažďování a skladování zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB a pro dekontaminaci zařízení s obsahem PCB (polychlorovaných bifenyly) 4

SDĚLENÍ

1. Sdělení sekretariátu rozkladové komise o některých správních rozhodnutích ministra životního prostředí 11

METODICKÉ POKYNY A NÁVODY

1.

Metodický pokyn MŽP

k vymezení zón ochrany přírody v chráněných krajinných oblastech ČR

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Tento metodický pokyn stanoví doporučený postup příslušných orgánů ochrany přírody¹ při vymezování zón ochrany přírody v chráněných krajinných oblastech (dále jen CHKO) ČR podle § 27 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“). Stanoví kriteria pro vymezování zón ochrany přírody (dále jen „zonace“), zpracování a projednávání návrhu zonace.
2. Metody a způsoby ochrany CHKO jsou odstupňovány na základě členění území CHKO do čtyř zón ochrany přírody, vymezených s ohledem na předmět ochrany daný zřizovacím předpisem CHKO a další přírodní a kulturní hodnoty oblastí. Ochrana a hospodářské využívání (lesní a zemědělské hospodaření, rekreace, stavební aktivity aj.) těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval stav jejich přírody a charakteristický krajinný ráz, byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území a umožněno ekologicky optimalizované hospodaření.
3. Zóny ochrany přírody jsou nástrojem orgánů ochrany přírody k zajištění ochrany území CHKO. Při jejich vymezování se vychází zejména z přírodních hodnot, zachovalosti typického krajinného rázu, ve zřizovacím předpisu uvedených cílů ochrany a poslání CHKO, ze základních ochranných podmínek CHKO stanovených zákonem, bližších ochranných podmínek stanovených zřizovacím předpisem a požadavků na ochranu evropsky významných lokalit a maloplošných zvláště chráněných území CHKO.

¹ Ministerstvo životního prostředí, správa chráněné krajinné oblasti

4. Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) podle ustanovení § 27 odst. 2 zákona vyhláškou postupem podle § 40 zákona. Zonace odpovídá stavu území CHKO v době vymezení této zonace.

Článek 2 Kriteria zonace

1. Základními kritérii pro zónaci CHKO jsou přírodní hodnoty, krajinný ráz a zřizovacím předpisem specifikované další hodnoty.

Přírodními hodnotami se rozumí zejména

- přirozené a přírodě blízké lesní porosty,
- přirozená a přírodě blízká nelesní stanoviště,
- významné geologické a geomorfologické lokality,
- výskyt chráněných a existenčně ohrožených společenstev a druhů.

Přírodní hodnoty se projevují mimo jiné zastoupením zvláště chráněných území kategorie národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka (dále jen MZCHÚ), evropsky významných lokalit, mokřadů mezinárodního významu a nadregionálních a regionálních biocenter ÚSES.

2. Do první zóny patří území s harmonicky utvářenou krajinou s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami zpravidla bez staveb, zejména přirozené lesy² a málo pozměněné lesní ekosystémy se zastoupením stanovištně nepůvodních dřevin do 30 % v zastoupení, dále přírodní a přírodě blízké nelesní ekosystémy, ekosystémy s trvalým výskytem životaschopné populace v ČR chráněných a existenčně ohrožených druhů a společenstev a území s výskytem celostátně významných geologických a geomorfologických útvarů.

Významné přírodní hodnoty v I. zóně převažují, samotné hledisko vysoké kvality krajinného rázu není důvodem zařazení segmentu krajiny do I. zóny. **Území stávajících a navržených MZCHÚ jsou zařazena v I. zóně!**

Do I. zóny mohou být po řádném zdůvodnění zařazena i území potenciálně vysoké přírodní hodnoty, jejichž aktuální stav je dočasně zhoršený. Rozsah území zařazených do I. zóny na základě jejich potenciálu nesmí, **včetně nezbytné arondace zóny překročit 25 % plochy segmentu.**

Výměra jednotlivých segmentů I. zóny by neměla klesnout pod doporučenou velikost regionálního biocentra ÚSES (v závislosti na ekosystémech 10–30 ha)³ a její tvar by neměl mít charakter linie, zejména pokud na ni nenavazuje II. zóna.

3. Do druhé zóny patří území s harmonicky utvářenou krajinou s vysokou kvalitou krajinného rázu, s mozaikou přirozených i výrazně pozměněných ekosystémů. Patří sem zejména lesní ekosystémy s částečně pozměněnou druhovou skladbou (podíl stanovištně nepůvodních dřevin do 50% v zastoupení), druhově bohaté nelesní ekosystémy, ekosystémy s trvalým výskytem chráněných a existenčně ohrožených druhů a společenstev udržované vhodným hospodařením a regionálně významné geologické a geomorfologické útvary.

Do II. zóny mohou být zařazeny i segmenty kulturní krajiny, zejména hodnotné krajinářské celky s rozptýlenou zástavbou i menšími osadami s dochovanými prvky původní venkovské architektury spolu s charakteristickou zelení. Výjimečně jsou zařazena MZCHÚ (zejména kategorie přírodní památka), pokud se jedná o plošně malé lokality organicky začleněné do II. zóny.

Výměra jednotlivých částí II. zóny by neměla klesnout pod doporučenou velikost regionálního biocentra ÚSES (v závislosti na ekosystémech 10 - 30 ha)³ a její tvar by neměl mít charakter linie.

4. Do třetí zóny patří kulturní krajina s podstatně pozměněnými ekosystémy a člověkem hospodářsky využívaná území mimo souvisle zastavěná území a výrobní a těžební areály. Jedná se zejména o lesy se silně pozměněnou druhovou skladbou a intenzivně obhospodařované pozemky. III. zóna představuje hospodářsky (lesní a zemědělské hospodaření, menší vesnice, malé těžební a výrobní prostory aj.) využívanou volnou krajinu.
5. Do čtvrté zóny patří souvisle zastavěná území, větší výrobní a těžební areály a pozemky, jejichž zastavěním nedojde k narušení krajinného rázu.
6. Hranice zón jsou vedeny po v terénu jasně patrných, trvalých liniích a v maximální možné míře využívají hranice parcel. Při vedení hranic zón se využívají stávající hranice MZCHÚ a jejich vyhlášených ochranných pásem, hranice ptačích oblastí a hranice evropsky významných lokalit. Dále se zohledňují hranice uvedené v územních plánech a rozdělení lesa podle LHP (LHO).

² Vrška T., Hort L., Závěrečná zpráva úkolu VaV 610/6/02 – Výzkum a shromáždění poznatků o rozšíření a stavu přirozených lesů v ČR, Brno 2004.

³ Löw J. a kol.: Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability. Nakladatelství Doplněk, Brno 1995.

7. Součástí návrhu zonace CHKO je také textová část, která obsahuje stručnou celkovou charakteristiku zón a zdůvodnění základních principů, ze kterých se při zpracování zonace konkrétní CHKO vycházelo.

Článek 3

Podklady pro zónaci

Povinnými podklady při zpracování návrhu zonace jsou

- vymezení stávajících nebo navržených MZCHÚ,
- vymezení evropsky významných lokalit (dále EVL) uvedených v národním seznamu,
- vymezení území podle mezinárodních úmluv (ramsarské lokality, biosférické rezervace a jejich zonace),
- mapování přírodních stanovišť a stanovišť druhů uvnitř schválených evropsky významných lokalit,
- mapování výskytu chráněných a ohrožených druhů a společenstev,
- studie hodnocení krajinného rázu,
- plán péče o CHKO,
- územně plánovací dokumentace všech stupňů (zejména územní plány obcí, ÚP VÚC),
- plány a generely ÚSES všech stupňů včetně odborných podkladů k nim (klasifikace území podle stupňů ekologické stability a vymezená kostra ekologické stability),
- vyhodnocení staré zonace včetně poznatků z uplatňování základních ochranných podmínek zón,
- výstupy dálkového průzkumu Země (letecké snímky, ortofotomapy).
- vymezení ptačích oblastí,

Doporučenými podklady při zpracování návrhu zonace jsou dále zejména

- údaje lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov,
- inventarizační průzkumy a jiné odborné podklady o území,
- závěrečné práce z výzkumných projektů a zpráv,
- geologické podklady (např. geologická mapa, mapa chráněných ložiskových území a dobývacích prostorů, studie Nerostný surovinový potenciál CHKO a limity jeho využití).

Článek 4

Způsob projednávání návrhu zonace

Návrh zonace CHKO zakreslený v katastrálních mapách spolu s textovou částí připraví příslušná správa CHKO za spolupráce odborné sekce ministerstva. Návrh zonace bude ministerstvem následně projednán postupem dle § 40 zákona.

Článek 5

Dokumentování zonace

1. Přílohou vyhlášky (§ 40 zákona) je orientační grafické vymezení zón ochrany přírody. Zároveň se zhotoví toto vymezení v digitální podobě (ze základní mapy 1:10000) a dále dvě originální pare se zákresem zón ochrany přírody v katastrální mapě, z nichž jedno zůstane uloženo v Ústředním seznamu ochrany přírody a druhé na správě CHKO.
2. Zonace v digitální podobě je uložena na všech dotčených obcích na území CHKO, na příslušných obcích s rozšířenou působností, příslušných krajských úřadech, v Ústředním seznamu ochrany přírody, na příslušné správě CHKO, Správě ochrany přírody a ministerstvu.

Článek 6

Závěrečná a přechodná ustanovení

1. Změny a doplňky tohoto metodického pokynu schvaluje náměstek ministra – ředitel sekce ochrany přírody a krajiny formou dodatku.
2. Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 23. 12. 2005.

V Praze dne 23. 12. 2005

RNDr. František Pojer, v. r.
náměstek ministra – ředitel sekce OPK

2. Metodický pokyn pro shromažďování a skladování zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB a pro dekontaminaci zařízení s obsahem PCB (polychlorovaných bifenyly)

1. Účel a předmět metodického pokynu

1.1 Účelem metodického pokynu je upřesnění postupů nakládání se zařízeními obsahujícími PCB (polychlorované bifenyly) resp. s provozními náplněmi těchto zařízení, včetně zařízení a jejich provozních náplní, která se stala odpadem, ve vazbě na požadavky směrnice Rady 96/59/EC o odstraňování PCB/PCT, ustanovení § 25, § 26, § 27 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech¹⁾ a vyhlášky⁴⁾ vydané k tomuto ustanovení.

1.2 Předmětem metodického pokynu jsou veškerá zařízení obsahující kapaliny/provozní náplně s obsahem PCB. Kapalinou/provozní náplní s obsahem PCB se rozumí kapalina obsahující jednu nebo více látek uvedených v § 26 písm. a) zákona o odpadech¹⁾, v celkové koncentraci větší než 50 mg/kg. Pro zjištění a výpočet celkové koncentrace PCB se použijí metody uvedené ve vyhlášce⁴⁾, konkrétně ČSN EN 12766-1 a ČSN EN 12766-2. Provozní náplně s obsahem PCB i samotné PCB byly dodávány na trh pod různými obchodními názvy. Askarel je obecné označení skupiny syntetických nehořlavých chlorovaných aromatických uhlovodíků, používaných jako provozní náplně – elektroizolační kapaliny v elektrických zařízeních (zejména v transformátorech a kondenzátorech). DELOR/DEL byl obchodní název výrobku PCB vyráběného do roku 1984 v Chemko Strážské, na území bývalého Československa, v současné době Slovenské republiky.

1.3 Metodický pokyn upřesňuje pravidla shromažďování a skladování jakýchkoli zařízení, kapalin a provozních náplní splňujících kritérium pro PCB (podle článku 1.1) a obsahu PCB (podle článku 1.2). Nedílnou přílohou tohoto metodického pokynu je Technologický předpis pro dekontaminaci zařízení (transformátorů) s obsahem PCB metodou několikanásobné výměny provozní kapaliny, který je závazný zejména pro elektrická zařízení s kombinovaným elektroizolačním systémem olej-papír (dále jen „Technologický předpis“).

1.4 Metodický pokyn obsahuje rovněž obecné zásady ochrany životního prostředí a ochrany zdraví při nakládání s PCB.

1.5 Metodický pokyn i Technologický předpis se nezabývají jakýmkoli úpravami či opravami prokazatelně dekontaminovaných zařízení, ať v dílně či na provozní pozici a nezabývají se ani ekonomickou stránkou dekontaminace.

UPOZORNĚNÍ *Používání postupů podle metodického pokynu může zahrnovat nebezpečné materiály, činnosti a zařízení. Účelem metodického pokynu není věnovat se detailně všem bezpečnostním problémům spojených s jeho používáním. Je odpovědností uživatele metodického pokynu zavést před jeho použitím příslušné bezpečnostní a zdravotnické postupy a určit vhodnost omezení podle předpisů^{7), 9)}, popř. dalších.*

2. Shromažďování a skladování zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB a požadavky na provozní prostory (stálá pracoviště), kde se provádí dekontaminace zařízení s obsahem PCB

2.1 Provozní náplň s obsahem PCB nad 50 mg/kg vyjmutá nebo vypuštěná ze zařízení je vždy odpadem, bez ohledu na to, zda byla použita nebo ne. Odpadem je rovněž takové zařízení, s jehož provozem a použitím se dále nepočítá. Nakládá-li se s takovým zařízením obsahujícím PCB nebo se samotnou provozní náplní s obsahem PCB, rozumějí se shromažďováním a skladováním činnosti definované v § 4 písm. f), g) zákona o odpadech¹⁾, při čemž podrobnosti o podmínkách shromažďování a skladování jsou uvedeny v § 5 a § 7 vyhlášky¹³⁾. Část těchto podmínek představují „Požadavky na sklad zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB“ v článku 2.3 tohoto metodického pokynu.

2.2 Skladováním zařízení s obsahem PCB, nemajícího charakter odpadu (záložní, rezervní zařízení), se rozumí uložení do skladu zařízení s obsahem PCB na dobu omezenou zákonnou lhůtou¹⁾ pro ukončení provozu takového zařízení nebo do doby ukončení životnosti zařízení (s podmínkou podle § 27 zákona o odpadech¹⁾), pro něž je náhradou.

2.3 Na provozní prostory pro skladování zařízení, kapalin a provozní náplně s obsahem PCB a provozní prostory, kde se provádí dekontaminace takových zařízení platí zvláštní požadavky podle bodu 2.4, resp. 2.5 a 2.6.

2.4 Požadavky na sklad zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB (dále jen „sklad“)

(1) Sklad musí odpovídat požadavkům § 7 vyhlášky¹³⁾. Skladem nemůže být volná plocha podle § 7 odst. 1 vyhlášky¹³⁾ (první položka výčtu).

(2) Sklad musí být zvenčí označen v souladu se zvláštním právním předpisem¹⁶⁾ a nápisem „Sklad zařízení s PCB“. Zařízení obsahující provozní náplně s obsahem PCB musí být označeno v souladu s vyhláškou⁴⁾.

(3) Spolu se zařízeními s obsahem PCB nesmějí být skladovány věci nebo jakékoli jiné látky a přípravky klasifikované jako nebezpečné podle zákona²⁾.

(4) Při provozování skladu lze využít normy¹¹⁾, přičemž je zejména nutno dbát na zabezpečení skladovaných zařízení z hlediska možných úniků provozních náplní.

(5) Zařízení s obsahem PCB není samo o sobě nádrží, kontejnerem nebo obalem ve smyslu normy¹¹⁾.

(6) Stavební řešení skladu musí odpovídat požadavkům části IV.A normy¹⁰⁾.

(7) PCB, resp. provozní náplně zařízení s obsahem PCB jsou odpadem ve smyslu zákona o odpadech¹⁾ a jsou zvláště nebezpečnou závadnou látkou ve smyslu zákona o vodách⁸⁾. Provozovatel skladu je povinen plnit další povinnosti spojené se zacházením se zvláště nebezpečnými závadnými látkami, a další relevantní povinnosti stanovené v § 39 zákona o vodách⁸⁾, např. provozovat sklad pouze na základě schváleného havarijního plánu.

(8) K výstavbě skladu nebo ke změně užívání stavby na sklad je nutný souhlas vodoprávního úřadu podle § 17 zákona o vodách⁸⁾.

(9) Kromě opatření daných speciálními obecně závaznými právními předpisy^{7), 9), 14)} musí být technicky zajištěno, že nebudou překračovány hodnoty přípustných expozičních limitů (PEL), resp. nejvyšších přípustných koncentrací (NPK-P) podle zvláštního předpisu⁷⁾.

(10) Technicky musí být zajištěno, že v případě úniku PCB nebo provozní náplně s obsahem PCB nedojde ke kontaminaci životního prostředí.

(11) Zaměstnanci budou mít k dispozici osobní ochranné pracovní prostředky především k ochraně pokožky celého těla a tam, kde by dočasně nebylo možno zajistit dosažení PEL, resp. NPK-P, i k ochraně dýchacích cest.

(12) Ve skladu budou k dispozici prostředky pro zdolávání havárií, jakož i prostředky pro poskytování první pomoci.

2.5 Na provozní prostory (stálá pracoviště), kde se provádí dekontaminace zařízení s obsahem PCB platí přiměřeně stejné požadavky, jako na sklady.

2.6 Pro pracoviště určené k provádění dekontaminace je třeba zpracovat havarijní plán ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zákona o vodách⁸⁾. Před zahájením dekontaminace musí být rozhodnutí vodoprávního úřadu o schválení havarijního plánu pravomocné. Pokud je součástí pracoviště (provozovny) sklad ve smyslu článku 2.4, lze zpracovat jediný havarijní plán (pro provoz skladu i pro vlastní dekontaminaci).

3. Dekontaminace zařízení s obsahem PCB

3.1 Dekontaminací zařízení s obsahem PCB se rozumí postup, kterým se provede trvalé snížení koncentrace PCB v zařízení pod 50mg/kg, za účelem umožnění dalšího provozu zařízení nebo za účelem usnadnění odstranění zařízení. Za provozní náplň neobsahující PCB se považuje náplň, v níž je obsah PCB trvale snížen na celkovou koncentraci prokazatelně nižší než 50 mg/kg. Náhradní kapaliny/provozní náplně neobsahující PCB musí představovat znatelně nižší rizika, výměna kapaliny nesmí nahrazovat následné odstranění PCB a označení transformátoru po jeho dekontaminaci musí být provedeno v souladu s vyhláškou⁴⁾. Všeobecně je doporučováno dosáhnout koncentrace nižší než 20 mg/kg (stanovené podle ČSN EN 12766-1 a ČSN EN 12766-2), neboť to je limitní hodnota pro koncentraci PCB v odpadech hodnocených jako nebezpečné (H13) podle vyhlášky¹²⁾.

3.2 Osoby provádějící dekontaminaci

(1) Dekontaminaci může provádět pouze oprávněná osoba k převzetí PCB, odpadu PCB nebo zařízení s obsahem PCB do svého vlastnictví ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o odpadech¹⁾, tj. pouze oprávněná právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je provozovatelem zařízení k využití nebo k odstranění určeného druhu odpadu, nebo osoba, která je provozovatelem zařízení podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech¹⁾.

(2) Dekontaminaci může rovněž provádět původce odpadů, kterému byl udělen souhlas na tuto činnost ve smyslu § 16 odst. 3 zákona o odpadech¹⁾ k nakládání s PCB, odpady PCB nebo zařízeními s obsahem PCB a který přímo předává odpadní náplně s PCB do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí dle § 12 odst. 3, resp. provozovateli zařízení k odstraňování PCB nebo sběru nebo výkupu PCB nebo odpadů PCB.

3.3 Dekontaminaci lze provést buď na provozní pozici (stanovišti) zařízení ve spolupráci s oprávněnou osobou podle článku 3.2, nebo v kombinaci odborně způsobilá dílna podle článku 3.4 – provozní pozice zařízení – oprávněná osoba podle článku 3.2.

3.4 Transformátor s obsahem PCB – kromě toho, že je klasifikován podle předchozích článků – je též tzv. „vyhrazeným elektrickým zařízením“ ve smyslu vyhlášky⁵⁾. Proto může dekontaminaci zařízení provádět pouze odborně způsobilá dílna ve vztahu k dekontaminaci vyhrazených elektrických zařízení tohoto charakteru, kterou se rozumí dílna provozovaná podnikatelským subjektem oprávněným k výkonu vázané živnosti skupiny 205 ve smyslu přílohy č. 2 živnostenského zákona⁶⁾. Stejným oprávněním musí disponovat osoba hodlající provést dekontaminaci na provozní pozici zařízení. Odborně způsobilá dílna musí disponovat skladem zařízení ve smyslu článků 2.3 a 2.4. Osoby provádějící dekontaminace zařízení s obsahem PCB podle tohoto článku musí splňovat rovněž podmínku v článku 3.2.

3.5 Postup při provádění dekontaminace se především z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí liší, je-li prováděn na stálých pracovištích technicky i organizačně zabezpečených např. podle článku 2.4 nebo 2.5 nebo na provozní pozici (stanovišti). Na stálých pracovištích není zpravidla třeba dalších opatření k ochraně zaměstnanců.

3.6 Subjekt provádějící dekontaminaci na provozní pozici provede před jejím započtím:

- a) opatření minimalizující riziko úniku provozní náplně ze zařízení do životního prostředí podle článku 3.7,
- b) opatření minimalizující ohrožení zdraví při této velmi rizikové práci podle článku 3.8.

3.7 K minimalizaci ohrožení životního prostředí subjekt provádějící dekontaminaci

(1) vybaví provozní pozici zařízení bez vlastní záchytné jímky (vanu) nebo provozní pozici netěsného zařízení záchytnou jímku (vanou), nepropustnou pro provozní kapalinu s obsahem PCB, o obsahu větším nebo rovném maximálnímu obsahu provozní náplně v zařízení, nebo učiní alternativní technické opatření, vedoucí k zabránění úniku provozní náplně. Nelze-li provozní pozici opatřit záchytnou jímku (vanou), např. pro velikost zařízení, provede jiná nezbytná opatření k minimalizaci ohrožení životního prostředí, které projedná s místně příslušnými orgány státní správy; a

(2) vybaví místo nakládky na dopravní prostředek (v případě dopravy do odborně způsobilé dílny) záchytnou jímku (vanou) patřičných parametrů ad a). Nelze-li místo nakládky opatřit záchytnou jímku (vanou), např. pro velikost zařízení, provede jiná nezbytná opatření k minimalizaci ohrožení životního prostředí, které projedná s místně příslušnými orgány státní správy.

3.8 Opatření minimalizující riziko poškození zdraví

(1) Zaměstnanci provádějící práce, jichž se týká tento metodický pokyn, musí být pro tuto práci zdravotně způsobilí. Musí se podrobit vstupním lékařským prohlídkám.

(2) Pokud jsou práce, jichž se týká tento metodický pokyn, po zhodnocení míry rizika pracemi rizikovými podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾, jsou zaměstnanci povinni se zúčastňovat též periodických, mimořádných a výstupních lékařských prohlídek.

(3) Vstupní, periodické, mimořádné a výstupní lékařské prohlídky je oprávněn provádět lékař závodní preventivní péče.

(4) Při sledování zdravotního stavu zaměstnanců dlouhodobě provádějících práce, jichž se týká tento metodický pokyn, se provádí sledování biologického expozičního testu podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾.

(5) Zaměstnavatel je povinen při zařazování na práce, jichž se týká tento metodický pokyn, postupovat podle výsledků těchto prohlídek.

(6) Zaměstnanci provádějící práce, jichž se týká tento metodický pokyn, musí být pro provádění práce dokonale vyškoleni a toto školení musí být v pravidelných lhůtách opakováno. Součástí tohoto školení jsou i opatření na ochranu zdraví a životního prostředí.

(7) Zaměstnanci provádějící práce, jichž se týká tento metodický pokyn, musí dodržovat předepsaný technologický postup a zejména používat předepsané osobní ochranné pracovní prostředky, které nepropouští PCB a zamezují kontakt PCB s kůží zaměstnance.

3.9 Pro přepravu zařízení s obsahem PCB platí předpisy pro přepravu nebezpečných věcí³⁾.

3.10 Subjekt provádějící dekontaminaci je rovněž povinen plnit povinnosti spojené se zacházením se zvláště nebezpečnými závadnými látkami, stanovené v § 39 zákona o vodách⁸⁾.

3.11 Dekontaminace je ukončena po 6 měsících provozu zařízení v případě, že bylo protokolem o analytickém stanovení PCB podle vyhlášky⁴⁾ potvrzeno dosažení koncentrace PCB pod 50 mg/kg.

3.12 Konečnou povinností po provedení dekontaminace zařízení je oznámit tuto skutečnost a změnu v evidovaných skutečnostech Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím evidenčního listu podle vyhlášky⁴⁾.

3.13 Před zpětnou montáží dekontaminovaného zařízení na provozní pozici musí být provedena opatření ve smyslu článku 3.6. Pro účely zpětné montáže zařízení na provozní pozici je za dekontaminované považováno též zařízení, u kterého již byl proveden servisní zásah před vydáním tohoto metodického pokynu vedoucí k dekontaminaci a analytickým stanovením byla prokázána nižší koncentrace PCB než 50 mg/kg, avšak dosud neuplynula lhůta pro prokázání dekontaminace podle článku 3.11.

3.14 Subjekt provádějící dekontaminaci odpovídá od převzetí zařízení k dekontaminaci do předání dekontaminovaného zařízení další osobě (vlastníkovi/provozovateli) za to, že zařízení bude označeno v souladu s vyhláškou⁴⁾.

4. Bezpečnost a ochrana zdraví při nakládání s PCB

4.1 Ochrana zdraví při nakládání s PCB na stálých pracovištích

- (1) Všechna stálá pracoviště, provozovaná osobami, jimž bylo uděleno oprávnění podle § 1 vyhlášky¹³⁾ musí splňovat všechny podmínky tohoto ustanovení, včetně provozního řádu podle přílohy č. 1 vyhlášky.
- (2) Všechna stálá pracoviště musí být tak technicky vybavena, aby byla minimalizována možnost kontaminace pokožky a vyloučeno překračování PEL, resp. NPK-P podle zvláštního předpisu⁷⁾.
- (3) Zaměstnanci vykonávající práce, jichž se týká tento metodický pokyn, se musí podrobit lékařským prohlídkám a kontrolám biologického expozičního testu podle článku 3.8 odst. 1, 2, 3 a 4.
- (4) Zaměstnanci vykonávající práce, jichž se týká tento metodický pokyn, se musí zúčastňovat školení podle článku 3.8 odst. 6.
- (5) Zaměstnanci vykonávající práce, jichž se týká tento metodický pokyn, musí dodržovat předepsané technologické postupy a používat osobní ochranné pracovní prostředky podle článku 3.8 odst. 7.
- (6) Zaměstnavatelé musí provést zhodnocení rizika a zajistit pravidelné měření koncentrací PCB v pracovním ovzduší.
- (7) Pro pracoviště, kde se vykonávají práce, jichž se týká tento metodický pokyn, musí být vypracována pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

4.2 Ochrana zdraví při nakládání s PCB na mobilních pracovištích nebo na provozní pozici

- (1) Na mobilních pracovištích nebo na provozních pozicích se při ochraně zdraví při práci postupuje obdobně, jako na stálých pracovištích (článek 4.1), zejména s přihlédnutím:
  - a) k tomu, zda jde o zaměstnance vykonávající práce, jichž se týká tento metodický pokyn, jako své stálé zaměstnání nebo jako příležitostnou práci,
  - b) k typu a trvání vykonávané práce,
  - c) k použitým technologickým pracovním postupům apod.

4.3 Zásady první pomoci

- (1) Při styku s kůží – odložte veškeré kontaminované oblečení. Zasažené části pokožky umyjte pokud možno teplou vodou a mýdlem a dobře opláchněte. Při přetrvávajícím dráždění vyhledejte odbornou lékařskou pomoc.

- (2) Při zasažení očí – při otevřených víčkách nejméně 15 minut vyplachujte, zejména prostory pod víčky, čistou a pokud možno vlažnou tekoucí vodou a vyhledejte odbornou lékařskou pomoc.
- (3) Při požití – postiženého umístěte v klidu. Ústa vypláchněte vodou (pouze za předpokladu, že postižený je při vědomí a nemá-li křeče); nikdy nevyvolávejte zvracení. Neprodleně vyhledejte odbornou lékařskou pomoc a informujte lékaře o charakteru požití látky nebo přípravku.
- (4) Při nadýchání – dopravte postiženého na čerstvý vzduch a zajistěte tělesný i duševní klid. Nenechte jej prochladnout. Přetrvávají-li dýchací obtíže, dráždění nebo objeví-li se jiné celkové příznaky, vyhledejte odbornou lékařskou pomoc.

Příloha k metodickému pokynu pro shromažďování a skladování zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB a pro dekontaminaci zařízení s obsahem PCB

Technologický předpis pro dekontaminaci zařízení (transformátorů) s obsahem PCB metodou několikanásobné výměny provozní kapaliny

1. Úvod

Cílem tohoto Technologického předpisu je formulovat základní principy dekontaminace zařízení (transformátorů) s obsahem PCB metodou několikanásobné výměny provozní kapaliny. Provozní kapalinou se v obou dokumentech rovněž rozumí provozní náplň (elektroizolační kapalina). Technologický předpis je **nedílnou přílohou** „Metodického pokynu pro shromažďování a skladování zařízení, kapalin a provozních náplní s obsahem PCB a pro dekontaminaci zařízení s obsahem PCB (polychlorovaných bifenyly)“ (dále jen „Metodický pokyn“). V přiměřeném rozsahu lze Technologického předpisu použít též pro dekontaminaci jiných zařízení s obsahem PCB, než transformátorů.

2. Předmět Technologického předpisu

Metoda dekontaminace uvedená v Technologickém předpisu je doporučována pro nehermetizované transformátory, hermetizované transformátory (pokud specializovaná firma provádějící dekontaminaci disponuje potřebnou technologií a zkušenostmi) a tlumivky všech výkonů a napětí s askarelem nebo provozní náplní s obsahem PCB. Ze zkušeností v zahraničí vyplývá, že metoda několikanásobné výměny provozní kapaliny je ekonomicky vhodná do koncentrace cca 5 000 mg/kg PCB. Zároveň se předpokládá, že jednorázovou výměnou kontaminované elektroizolační kapaliny do koncentrace cca 500 mg/kg PCB, lze docílit koncentrace pod limitních 50 mg/kg PCB. Tento předpoklad však musí být ověřen laboratorním rozborem po 6 měsících provozu zařízení.

Dekontaminace zařízení touto metodou může být provedena buď kompletně na provozní pozici zařízení ve spolupráci s oprávněnou osobou podle článku 3.2, resp. 3.3 Metodického pokynu nebo v kombinaci odborně způsobilá dílna – provozní pozice zařízení – oprávněná osoba podle článku 3.2, resp. 3.3 Metodického pokynu.

Technologický předpis uvádí také jiné činnosti bezprostředně související s použitou metodou dekontaminace (diagnostiku použité elektroizolační kapaliny a transformátoru).

3. Základní předpoklady pro uvedenou metodu dekontaminace provozuschopných transformátorů

- Transformátor je provozuschopný, když svými technickými parametry vyhovuje pro provoz na dané napěťové hladině. Jedná se tedy o zařízení provozované, dočasně vyřazené z provozu, záložní či rezervní.
- Vlastník/provozovatel zajistí řádný provoz zařízení po dobu nezbytně nutnou pro dekontaminaci, tj. 6 měsíců od výměny provozní náplně. V případě opakované (druhé) výměny to znamená zajistit řádný provoz zařízení po dobu dalších 6 měsíců atd.

4. Princip metody

Základním principem této metody dekontaminace je několikanásobná výměna askarelu, kapaliny kontaminované PCB nebo provozní náplně s obsahem PCB a její náhrada elektroizolační kapalinou prokazatelně bez PCB (např. minerálním elektroizolačním olejem s maximálním obsahem PCB do 2 mg/kg). Tento proces je opakován tak dlouho, dokud po uplynutí definované doby 6 měsíců není dosaženo koncentrace PCB v provozní kapalině nižší než 50 mg/kg. Všeobecně je doporučováno dosáhnout koncentrace nižší než 20 mg/kg, neboť to je limitní hodnota pro koncentraci PCB v odpadech hodnocených jako nebezpečné (H13) podle vyhlášky¹²⁾.

K vyčištění savých materiálů od PCB uvnitř transformátoru (celulóza, dřevo) je využito přirozených projevů standardního provozního stavu transformátoru (ohřev, cirkulace provozní kapaliny, mikrovibrace) a tím k přestupu PCB do kapaliny použité k dekontaminaci.

Askarel, kapaliny kontaminované PCB nebo provozní náplně s obsahem PCB – ať již původní nebo výplachové, vzniklé po 6 měsících provozu – jsou následně předány oprávněné osobě ve smyslu § 14 odst. 1 zákona o odpadech¹⁾ k odstranění v zařízení k tomu určeném.

Metoda je výhodná především pro transformátory určené pro další provoz. Je šetrná k vnitřnímu uspořádání transformátoru či jinému zařízení, zachovává prakticky všechny jeho „předdekontaminační“ provozní parametry a omezuje na minimum dobu odstávky za účelem dekontaminace. Vyznačuje se výrazně nižší mírou ekologického rizika a zdravotní zátěže pracovníků provádějících dekontaminaci, než přímá demontáž zařízení s PCB.

5. Postup dekontaminace provozuschopných transformátorů

U transformátoru, který je schopen dalšího provozu a který bude jeho vlastník/provozovatel po dekontaminaci dále provozovat po dobu alespoň 7 měsíců, se postupuje při dekontaminaci podle následujících bodů č. 1 až č. 7.

1. Odběr vzorku certifikovaným vzorkářem a analytické stanovení obsahu PCB standardní metodikou podle vyhlášky⁴⁾ v oprávněné laboratoři. V případě askarelových/PCB náplní přímo odečtem ze štítku zařízení.
2. Výměna provozní náplně/elektroizolační kapaliny s obsahem PCB:
  - a) před vypuštěním se provozní náplň zahřeje zatížením transformátoru min. na 75 % jmenovitého výkonu po dobu 24 hodin (pokud je to technicky možné),
  - b) vypuštění kontaminované kapaliny (askarelu či transformátorového oleje s PCB) do přepravní cisterny nebo vhodného shromažďovacího prostředku ve smyslu § 5 vyhlášky¹³⁾,
  - c) po vypuštění provozní kapaliny ponechat zbytkové množství (zachycené ve vinutí a v izolaci zařízení) samovolně vytékat po dobu provozně přípustnou (cca 6 až 10 hodin) do vhodných shromažďovacích prostředků ve smyslu § 5 vyhlášky¹³⁾,
  - d) předání odpadu PCB oprávněné osobě podle zákona o odpadech¹⁾,
  - e) naplnění transformátoru upraveným transformátorovým olejem (dekontaminační olej zfiltrovaný, vysušený, odplyněný a bez PCB), s důrazem na zajištění elektroizolačních parametrů pro příslušnou napěťovou hladinu. Pokud bude pro úpravu elektroizolačních parametrů oleje použito filtrační zařízení (např. mobilní filtrační zařízení Fluidex, Micafil), je třeba zajistit, aby nedošlo k jeho kontaminaci. Jakostní parametry oleje je třeba také zkontrolovat. Jako dekontaminační olej lze použít i středně zestárlý olej bez PCB, avšak s dostatečnou rezervou s ohledem na možnost vypadnutí kalů. Pro poslední výměnu kapaliny (v případě několikanásobné výměny), kdy lze podle předpokladu v článku 2 tohoto Technologického předpisu usoudit, že již nedojde k její kontaminaci nad limitní koncentraci 50 mg/kg PCB, je třeba použít nový či regenerovaný olej s parametry nového oleje např. podle normy ČSN EN 60296¹⁵⁾.
3. Po úspěšné aplikaci předepsaných diagnostických elektrických zkoušek následuje uvedení transformátoru do řádného provozu.
4. Po 6 měsících od výměny provozní náplně a provozu transformátoru následuje provedení analytického stanovení obsahu PCB a výpočet celkové koncentrace PCB standardní metodikou podle vyhlášky⁴⁾, konkrétně ČSN EN 12766-1 a ČSN EN 12766-2.
5. V případě kladného výsledku testu, tj. analyticky stanovená koncentrace PCB je menší než 50 mg/kg, lze dekontaminaci ukončit.
6. Transformátor řádně označit v souladu s požadavky vyhlášky⁴⁾ a oznámit tuto skutečnost a změnu v evidovaných skutečnostech Ministerstvu životního prostředí.
7. V případě nevyhovujícího výsledku, tj. nebylo dosaženo koncentrace PCB v provozní kapalině nižší než 50 mg/kg, se opakuje postup podle bodu 2 tohoto článku 5.

Související předpisy:

- 1) zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění.
- 2) zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, v platném znění.

- 3) vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR), v platném znění, a Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečného zboží – RID, v platném znění, který je přílohou „Železničního přepravního řádu“. Aktualizovaná verze je ve Sbírce mezinárodních smluv jako Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 46/2003 Sb. m. s.
- 4) vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetra-chlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB).
- 5) vyhláška č. 20/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená elektrická zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti, v platném znění.
- 6) zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) , příloha č. 2 – Vázané živnosti „Montáž, opravy, revize a zkoušky vyhrazených elektrických zařízení“, v platném znění.
- 7) nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, v platném znění.
- 8) zákon č. 254/2001Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění.
- 9) zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
- 10) ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci.
- 11) ČSN 75 3415 Ochrana vody před ropnými látkami. Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování.
- 12) vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění.
- 13) vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění.
- 14) vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, v platném znění.
- 15) ČSN EN 60296 Kapaliny pro elektrotechnické aplikace - Nepoužité minerální izolační oleje pro transformátory a vypínače.
- 16) nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů, v platném znění.

Související literatura:

UNEP (United Nations Environment Programme). 1999. *Guidelines for the identification of PCBs and materials containing PCBs*. UNEP Chemicals. Geneva, Switzerland. Dostupný na www.chem.unep.ch.

UNEP (United Nations Environment Programme). 2002. *PCB transformers and capacitors from management to reclassification and disposal*. UNEP Chemicals. Geneva, Switzerland. Dostupný na www.chem.unep.ch.

UNEP Chemicals and Secretariat of the Basel Convention. 2002. *Destruction and decontamination technologies for PCBs and other POPs wastes: A training manual for hazardous project managers, Volume A*. Secretariat of the Basel Convention. Geneva, Switzerland. Dostupný na www.basel.int.

UNEP (United Nations Environment Programme). 2003a. *Preparation of a national environmentally sound management plan for PCBs and PCB-contaminated equipment: A Training manual*. Secretariat of the Basel Convention. SBC Series/ SBC No. 2003/01. Geneva, Switzerland. Dostupný na www.basel.int.

Secretariat of the Basel Convention. 2005. *Technical guidelines for the environmentally sound management (ESM) of wastes consisting of, containing or contaminated with polychlorinated biphenyls (PCBs), polychlorinated terphenyls (PCTs) or polybrominated biphenyls (PBBs)*. UNEP Chemicals and Secretariat of the Basel Convention. Geneva, Switzerland. Dostupný na www.basel.int.

IPCS č. 68: Polychlorované bifenyly (PCB) a polychlorované terfenyly (PCT). Vyšlo jako Příloha č. 5/1994 k Acta hygienica, epidemiologica et microbiologica, Praha, září 1994, str. 1 - 38.

US EPA-ATSDR (PCB) (<http://www.atsdr.cdc.gov/tfacts17.html>).

Doplňující informace:

Tabulka A. Orientační množství transformátorového oleje v transformátorech

Kapacita transformátoru [kVA]	Orientační hmotnost oleje [kg]
100	140
160	215
200	295
250	295
315	300
400	450
500	425
630	615
800	575
1000	670
1250	800
1600	1130
2000	1300

Zdroj: UNEP Chemicals/SBC, Ženeva, březen 2003.

Tabulka B. Orientační množství transformátorového oleje v transformátorech

Kapacita transformátoru [kVA]	Orientační hmotnost oleje [kg]
100	300
160	400
250	550
400	900
630	1200
1000	1600
1600	2300

Zdroj: ESS, s.r.o., Teplice – Sobědruhy, srpen 2003.

Pozn.: Z dosavadních zkušeností v České republice vyplývá, že data uvedená v tabulce B více odpovídají skutečnosti. Orientační hmotnosti oleje v tabulce A se zdají být podhodnocené.

Ing. Leoš Křenek, v. r.
ředitel odboru odpadů

SDĚLENÍ

1. SDĚLENÍ

sekretariátu rozkladové komise o některých správních rozhodnutích ministra životního prostředí

č. 1/2006

**Ke správním aktům vydávaným při obnově vodního díla zničeného živelní pohromou
K pojmu významného krajinného prvku**

k § 3 odst. 1 písm. b), § 4 odst. 2 a § 44 odst. 1 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
k § 15 odst. 2 zák. č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

I. Jelikož podle ustanovení § 15 odst. 2 vodního zákona obnova vodního díla zničeného živelní pohromou podléhá pouze ohlášení vodoprávnímu úřadu, nebude vydáváno rozhodnutí předvídané ustanovením § 44 odst. 1, věta první zákona č. 114/1992 Sb., a není tak třeba, aby k takovému rozhodnutí orgán ochrany přírody vydával souhlas.

II. Ustanovení § 3 odst. 1 písm. b), poslední věta zákona č. 114/1992 Sb. nelze vykládat tak, že z definice významného krajinného prvku je vyloučen ten úsek vodního toku, který se nachází na velkoplošných zvláště chráněných územích.

(Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 7. prosince 2005, č.j. 101783/ENV/M/05, SRK/629/P-1759/05)

Správa Chráněné krajinné oblasti B. (dále jen „Správa“) svým rozhodnutím nevyhověla žádosti s.p. P. M. a podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), neudělila souhlas s povolením vodohospodářského díla dle projektové dokumentace.

Proti tomuto rozhodnutí podal s.p. P. M. včasné odvolání, které bylo rozhodnutím ministerstva zamítnuto a rozhodnutí Správy bylo potvrzeno. Podle názoru ministerstva z pohledu ochrany přírody nelze považovat povodněmi zcela zničené objekty za existující vodní dílo. Podle ministerstva z předložené projektové dokumentace vyplývá, že se v daném případě nejedná o opravu, nýbrž o stavbu nových stupňů na původním místě o stejných parametrech. Z hlediska ochrany přírody ministerstvo trvá na tom, že namísto zamýšlené stavby stupňů je třeba realizovat migračně průchodné objekty.

S.p. P. M. podal podnět k přezkoumání citovaného pravomocného rozhodnutí ministerstva mimo odvolací řízení, přičemž nezákonnost rozhodnutí ministerstva spatřuje v tom, že při rozhodování překročilo svou pravomoc, rozhodnutí je vnitřně rozporné a neurčité. Mj. namítá, že ministerstvu nepříslušelo rozhodovat o tom, zda nemovitě věci, které se v současnosti nacházejí v korytě vodního toku, jsou ve smyslu ustanovení § 55 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, vodním dílem, či nikoliv. Je toho názoru, že ministerstvo svou konstatací, že dva ze tří stupňů fakticky neexistují, svou pravomoc překročilo.

Po podrobném posouzení napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, zvláštní (rozkladová) komise konstatovala, že v daném případě jsou dány důvody pro použití mimořádného opravného prostředku, tedy přezkoumání shora uvedeného pravomocného rozhodnutí ministerstva mimo odvolací řízení ve smyslu ustanovení § 65 a násl. správního řádu. S ohledem na tuto skutečnost bylo zahájeno mimoodvolací přezkumné řízení, v jehož rámci ministr s přihlédnutím k návrhu své zvláštní (rozkladové) komise dospěl k závěru, že rozhodnutí ministerstva přísluší pro jeho nezákonnost změnit tak, že rozhodnutí Správy se ruší.

Z odůvodnění:

Správě v posuzovaném případě nepříslušela pravomoc vydávat souhlas s povolením opravy předmětného vodohospodářského díla podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., neboť podle ustanovení § 15 odst. 2 vodního zákona obnova vodního díla zničeného živelní pohromou (stupňů na řece B.) podléhá pouze ohlášení vodoprávnímu úřadu. V daném případě nebude vydáváno rozhodnutí předvídané ustanovením § 44 odst. 1, věta první zákona č. 114/1992 Sb., a proto nebylo třeba, aby k takovému rozhodnutí orgán ochrany přírody vydával souhlas. Z toho důvodu jsem přistoupil ke změně podnětem napadeného rozhodnutí ministerstva s tím, že zrušení ve výroku citovaného rozhodnutí prvoinstančního orgánu má účinky zastavení řízení o souhlasu podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. zahájeného podáním žádosti s.p. P. M., neboť Správě v posuzovaném případě nenáležela pravomoc takový souhlas vydávat.

Prvostupňovému správnímu orgánu však přísluší rozhodnout o vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku – vodního toku ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. (o vydání tohoto stanoviska ostatně požádal i s.p. P. M. svým přípisem). V této souvislosti vyslovuji názor, že ustanovení § 3 odst. 1 písm. b), poslední věta nelze vykládat tak, že z definice významného krajinného prvku je vyloučen ten úsek vodního toku, který se nachází na velkoplošných zvláště chráněných územích. Takovýto výklad by vedl k nelogickému a nepřijatelnému závěru, že úsek vodního toku mimo zvláště chráněné území je významným krajinným prvkem, kdežto vodní tok procházející tímto územím nikoliv.

č. 2/2006

Ke kompetenci ministerstva dle vodního zákona

K výroku rozhodnutí v mimoodvolacím řízení

k § 12, § 108 odst. 1 a § 115 odst. 17 zák. č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

k § 65 odst. 2 zák. č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů

I. Jak k rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí krajského úřadu o schválení manipulačního řádu vodního díla podle ustanovení § 115 odst. 17 vodního zákona, tak pro rozhodnutí o změně povolení k nakládání s vodami podle ustanovení § 12 vodního zákona je věcně příslušné Ministerstvo zemědělství.

II. Z formulace ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu sice vyplývá, že nezákonné rozhodnutí je možné pouze buď zrušit, nebo změnit, a nikoliv zrušit a věc vrátit k novému projednání, avšak nesprávná formulace výroku rozhodnutí krajského úřadu podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu nezpůsobuje sama o sobě nezákonnost tohoto rozhodnutí.

(Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 1. prosince 2005, č.j. 42865/ENV/M/05, 300003/405/05/P-1764/05)

Rozhodnutím krajského úřadu bylo na podkladě ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu zrušeno rozhodnutí Městského úřadu V., jímž byl jednak schválen manipulační řád pro vodní dílo I. rybník podle ustanovení § 115 odst. 17 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších právních předpisů, a jednak bylo změněno nakládání s vodami v části týkající se minimálního zůstatkového průtoku na tomto vodním díle podle ustanovení § 12 téhož zákona.

Rozhodnutím uvedeným ve výroku ministerstvo na základě odvolání společnosti R. zrušilo rozhodnutí krajského úřadu a věc vrátilo krajskému úřadu k novému projednání a rozhodnutí podle ustanovení § 59 odst. 3 správního řádu z toho důvodu, že podle ministerstva zformuloval krajský úřad výrok svého rozhodnutí v rozporu s ustanovením § 65 odst. 2 správního řádu. Ministerstvo v odůvodnění předmětného rozhodnutí dále uvedlo, že se jinak ztotožňuje s argumentací rozhodnutí krajského úřadu, že rozhodnutím Městského úřadu V. byl porušen zákon ve smyslu ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu, a odmítlo námitky odvolatele obsažené v jeho odvolání.

Proti předmětnému rozhodnutí ministerstva podal krajský úřad podnět k jeho přezkoumání podle ustanovení § 65 odst. 1 správního řádu. Podnět ministr předložil včetně příslušného spisového materiálu k posouzení své zvláštní (rozkladové) komisi (§ 65 odst. 1 správního řádu) a ta po projednání dané věci konstatovala, že nastaly důvody pro použití mimořádného opravného prostředku, tj. pro přezkoumání uvedeného pravomocného rozhodnutí ministerstva podle ustanovení § 65 a násl. správního řádu. Na základě doporučení komise ministr dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí ministerstva je nutné zrušit podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu, neboť toto rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem.

Z odůvodnění:

Nezákonnost spatřuji zejména v tom, že předmětným rozhodnutím ministerstva bylo porušeno ustanovení § 108 odst. 1 vodního zákona, neboť toto rozhodnutí vydalo ministerstvo, aniž by k tomu bylo kompetentním ústředním vodoprávním úřadem podle ustanovení § 108 odst. 2 vodního zákona. Odvolání odvolatele proti rozhodnutí krajského úřadu by mělo být předloženo k rozhodnutí Ministerstvu zemědělství, které je v dané věci věcně příslušným odvolacím správním orgánem jak pro rozhodnutí o schválení manipulačního řádu vodního díla podle ustanovení § 115 odst. 17 vodního zákona, tak pro rozhodnutí o změně povolení k nakládání s vodami podle ustanovení § 12 vodního zákona. Dále jsem nucen konstatovat, že právní názor obsažený v předmětném rozhodnutí ministerstva je nesprávný. Z formulace ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu sice vyplývá, že nezákonné rozhodnutí je možné pouze buď zrušit, nebo změnit, a nikoliv zrušit a věc vrátit k novému projednání, avšak nesprávná formulace výroku rozhodnutí krajského úřadu podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu nezpůsobuje sama o sobě nezákonnost tohoto rozhodnutí tak, jak to tvrdí ministerstvo v odůvodnění předmětného rozhodnutí. Takový výklad správního řádu je třeba odmítnout jako neodůvodněný právní formalismus.

č. 3/2006

Ke změně nebo zrušení rozhodnutí po přechodu kompetence orgánu ochrany přírody

k § 78 odst. 2 a § 84 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

I. Rozhodovat podle ustanovení § 84 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny o změně a zrušení rozhodnutí ministerstva o povolení výjimky ze zákazů u kriticky a silně ohrožených druhů zvláště chráněných živočichů přísluší od 28. 4. 2004 na podkladě ustanovení § 78 odst. 2 zákona správám chráněných krajinných oblastí.

II. Podle ustanovení § 84 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny může ministerstvo změnit nebo zrušit rozhodnutí o povolení výjimky pouze tehdy, pokud si takovou pravomoc při splnění zde stanovených podmínek vyhradí ve výroku rozhodnutí.

(Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 21. prosince 2005, č.j. 47827/ENV/05, 300444/M/05, sp. zn. R/1791)

Ministerstvo povolilo na žádost P. O. (dále jen „žadatel“) výjimku podle ustanovení § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění do 28. 4. 2004 (dále jen „zákon“), ze základních podmínek ochrany kriticky ohroženého zvláště chráněného druhu živočicha velevruba malířského (*Unio pictorum*) a silně ohroženého zvláště chráněného druhu živočicha škeble rybníčné (*Anodonta cygnea*) uvedených v ustanovení § 50 odst. 1 a 2 zákona. Výjimku minister-

stvo povolilo k rušení a zásahu do jejich biotopu v souvislosti s provozováním (manipulací s hladinou podle schváleného manipulačního řádu) vodních děl D. a T., a to za podmínek stanovených ve výroku rozhodnutí.

Toto rozhodnutí ministerstva v zákonné lhůtě žádný z účastníků nenapadl rozkladem a rozhodnutí nabylo právní moci. Poté proti němu podal ČRS podnět k přezkoumání mimo odvolací řízení. Po posouzení námitek podnětu ministerstvo usoudilo, že zájmy ochrany přírody vyžadují, aby v daném případě bylo uvedené rozhodnutí ministerstva ve smyslu ustanovení § 84 odst. 1 písm. b) zákona změněno, a rozhodnutí změnilo tak, že do výroku doplnilo kriticky ohrožený druh zvláště chráněného živočicha – skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*) a znění podmínky č. 1 a 2 změnilo a doplnilo.

Ve věci bylo zahájeno mimoodvolací přezkumné řízení, v jehož rámci ministr rozhodnutí ministerstva zrušil.

Z odůvodnění:

Ministerstvo v řízení zahájeném dne 30. 5. 2005 podle ustanovení § 84 odst. 1 písm. b) zákona, ve znění novely provedené zákonem č. 218/2004 Sb., rozhodlo v rozporu s cit. zákonem. Pravomoc povolovat výjimky ze zákazů u kriticky a silně ohrožených druhů zvláště chráněných živočichů podle ustanovení § 56 zákona náleží po novele s účinností od 28. 4. 2004 na podkladě ustanovení § 78 odst. 2 zákona správám chráněných krajinných oblastí. S účinností od tohoto data správám chráněných krajinných oblastí rovněž přísluší podle ustanovení § 84 odst. 1 popřípadě měnit a rušit rozhodnutí o povolení takových výjimek.

Řízení zahájené podle ustanovení § 84 zákona je novým řízením, v jehož rámci je na základě nového projednání věci vydáno nové rozhodnutí, jímž se původní rozhodnutí mění či ruší. Důvody uvedené v odst. 1 písm. a) a b) tohoto ustanovení se týkají změny vnějších okolností, které existovaly v době vydání rozhodnutí a měly pro něj zásadní význam.

Podle ustanovení § 84 odst. 2 zákona může ministerstvo změnit nebo zrušit rozhodnutí o povolení výjimky pouze tehdy, pokud si takovou pravomoc při splnění zde stanovených podmínek vyhradí ve výroku rozhodnutí. Jelikož k takové výhradě v posuzovaném případě nedošlo, rozhodlo ministerstvo nad rámec své zákonem stanovené kompetence.

č. 4/2006

K aplikaci právních předpisů ES ve správním řízení K prokázání původu exempláře

k čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi
k čl. 24 nařízením Komise (ES) č. 1808/2001 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi

k § 23 zák. č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

k poznámce pod čarou č. 2 zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů

I. Nařízení je podle čl. 249 Smlouvy o založení Evropského společenství ve spojení se Smlouvou o přístupu ČR k EU publikovanou pod č. 44/2004 Sb. m. s. a čl. 10 Ústavy České republiky bezprostředně závazné a v případě rozporu má přednost před vnitrostátním právním předpisem.

II. Registraci exempláře podle ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb. nelze považovat za prokázání původu pro potřeby zákona č. 100/2004 Sb., ani pro potřeby právních předpisů Evropských společenství.

(Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 27. prosince 2005, č.j. 300533/M/05, 48928/ENV/05, sp.zn. P/1766)

Krajský úřad P.k. vydal k žádosti pana P. V. (dále jen „žadatel“) rozhodnutí, jímž neudělil žadateli výjimku ze zákazu obchodních činností stanoveného v čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (dále jen „nařízení Rady (ES) č. 338/97“) pro jeden živý exemplář želvy zelenavé (*Testudo hermanni*). Napadeným rozhodnutím poté ministerstvo k odvolání žadatele změnilo rozhodnutí krajského úřadu tak, že ve výroku rozhodnutí text „neuděluje výjimku“ vypustilo a nahradilo výrazem „uděluje výjimku“, a dále pak text „ze zákazu obchodních činností stanoveného čl. 8 nařízení č. 338/97“ vypustilo a nahradilo výrazem „ze zákazu obchodních činností s exempláři podle § 23 zákona, o kterou bylo požádáno podle § 23 odst. 5 zákona“. V odůvodnění rozhodnutí ministerstvo uvádí, že nelze rozhodovat na základě právního předpisu uvedeného v odkazu pod čarou, který má podle jeho názoru pouze orientační charakter a nezakládá kompetence správních orgánů. Dále poukazuje na skutečnost, že vydávání registrač-

ních listů podle zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 16/1997 Sb.“), „nebylo v té době vyjmuto z režimu správního řízení“, což dle jeho názoru zakládá presumpci správnosti údajů uvedených v předloženém registračním listě z hlediska prokázání původu daného exempláře, přičemž je nutno respektovat zákaz zpětné účinnosti právních norem.

Krajský úřad podal podnět k přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí ministerstva mimo odvolací řízení s tím, že napadené rozhodnutí nebylo vydáno v souladu s platnými právními předpisy.

Bylo zahájeno mimodvolací přezkumné řízení, v jehož závěru ministr rozhodnutí zrušil, neboť bylo vydáno v rozporu se zákonem. Uvedeným postupem nebudou dotčena práva účastníků nabytá v dobré víře, jelikož předmětný exemplář dosud nebyl na podkladě napadeného rozhodnutí, jímž byla žadateli udělena výjimka z obchodních činností, v rámci těchto činností ke dni zahájení mimodvolacího řízení (k 8. 12. 2005), zcizen.

Z odůvodnění:

Nezákonnost spatřuji ve skutečnosti, že ministerstvo vycházelo ve svém rozhodnutí z premisy, že ve správním řízení nelze rozhodnout na základě právního předpisu uvedeného v odkaze pod čarou. Tímto právním předpisem je však v daném případě nařízení Rady (ES) č. 338/97 provedené nařízením Komise (ES) č. 1808/2001 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97, jež jsou uvedena v poznámce pod čarou č. 2 zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy). Nařízení je podle čl. 249 Smlouvy o založení Evropského společenství ve spojení se Smlouvou o přístupu ČR k EU publikovanou pod č. 44/2004 Sb. m. s. a čl. 10 Ústavy České republiky bezprostředně závazné a v případě rozporu má přednost před vnitrostátním právním předpisem. Aplikaci nařízení v daném případě nelze považovat za retroaktivní; nařízení Rady (ES) č. 338/97 nepůsobí zpětně, ale pouze stanovuje, v jakých případech je možné udělit výjimku ze zákazu uvedeného v čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení, a nařízení Komise (ES) č. 1808/2001 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 v této souvislosti upřesňuje, kdy lze exemplář živočišného druhu považovat za exemplář narozený a odchovaný v zajetí.

V posuzované věci tedy ministerstvo rozhodlo v rozporu se zákonem, jelikož při rozhodovací činnosti zcela pominulo aplikaci ustanovení čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 338/97. Zásadním způsobem tak porušilo ustanovení § 3 odst. 1 správního řádu, které upravuje jedno ze základních pravidel správního řízení – zásadu legality, podle které jsou správní orgány povinny postupovat v řízení v souladu se zákony a jinými právními předpisy.

Dané rozhodnutí tedy přísluší podle ustanovení § 65 odst. 2 správního řádu zrušit, neboť bylo vydáno v rozporu s obecně závazným právním předpisem, jímž je nařízení Rady (ES) č. 338/97 provedené nařízením Komise (ES) č. 1808/2001, která jsou, jak již bylo výše uvedeno, nadána vyšší právní silou než vnitrostátní právní předpis - zákon o obchodování s ohroženými druhy.

K druhé námitce krajského úřadu, týkající se charakteru registračního listu podle ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb., považuji za nezbytné uvést následující. Ministerstvo v napadeném rozhodnutí vycházelo z předpokladu, že registraci exempláře podle zákona č. 16/1997 Sb. lze považovat za prokázání původu daného exempláře, jelikož ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb. nebylo vyloučeno ze správního řízení (§ 30 téhož zákona) a pro akt registrace by tudíž měla platit presumpce správnosti správního rozhodnutí. V tomto směru však nelze s názorem ministerstva souhlasit.

Je pravdou, že ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb. nebylo podle ustanovení § 30 téhož předpisu vyloučeno z aplikace obecného předpisu o správním řízení, tedy správního řádu. Tato samotná skutečnost však nemůže pro daný akt registrační povahy zakládat charakter rozhodnutí se všemi jeho právními účinky. Správním rozhodnutím je pouze takový správní akt, jímž správní orgán v rámci kompetence jemu svěřené vůči účastníku správního řízení autoritativně rozhoduje o jeho právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech. Registrace je však aktem povahy evidenční a práva, právem chráněné zájmy ani povinnosti nezakládá, nemění ani neruší. Registraci pouze určená osoba na základě jí zákonem uložené povinnosti deklaruje určité skutečnosti, přičemž tyto správní orgán dále nepřezkoumává a nehodnotí, pouze zákonem definovaný soubor informací od povinné osoby přebírá a eviduje. Na registraci ve smyslu ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb. tedy nelze pohlížet jako na správní rozhodnutí s kvalitou presumpce správnosti obsažených skutečností.

Jsem tedy toho názoru, že registraci exempláře podle ustanovení § 23 zákona č. 16/1997 Sb. nelze považovat za prokázání původu pro potřeby zákona o obchodování s ohroženými druhy, který nahradil zákon č. 16/1997 Sb., ani pro potřeby právních předpisů Evropských společenství. Rovněž v tomto směru jsem rozhodnutí shledal v rozporu se zákonem.

V Praze dne 2. ledna 2006

JUDr. Veronika Langrová, Ph.D., v.r.
ředitelka sekretariátu rozkladové komise

OBJEDNÁVKY

měsíčníků **Věstník MŽP a Zpravodaj MŽP**
s čtvrtletníkem **EIA – IPPC – SEA**
a dalšími tiskovinami pro rok 2006 zasílejte na adresu

SEVT, a. s.
Pekařova 4, 181 06 Praha 8
tel.: 283 090 352, 283 090 354
fax: 233 553 422, e-mail: sevt@sevt.cz

Roční předplatné uvedených měsíčníků a čtvrtletníku s přílohami činí 750 Kč.
Jednotlivá čísla je možné zakoupit do vyprodání zásob samostatně.

Předplatitelé si mohou vyžádat elektronickou verzi periodik v pdf-souboru.
Pokud máte o tuto službu zájem, pošlete e-mail na adresu faq@env.cz a v něm
uvedte **periodikum**, které chcete dostávat, **zákaznické číslo**, které máte
přiděleno od SEVT, a abonentní **adresu**.